

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért elsőszor 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

1847 és 1848.

A fönnebbi czim alatt a „N. Nachr.” következő érdekes cikket hoz idei 10-dik számában:

Mióta a magyar kérdés napi renden áll, 1847 és 1848. év gyakran volt emlegetve. Müszavakul szolgáltak ezek a pártok és vélemények harcában, s a magyar kérdés megoldásának támpontjait tekintették. Mig azok a Lajthán innen oly makacs ellentétet jelöltek, mint most p. o. Poroszországban a junker- és haladási párt, addig a Lajthán túl általuk Ausztria viszonya Magyarországhoz, különböző időszakokhoz képest, határozottat meg. És valahányszor a magyar kérdés megoldhatatlanná vált, egyszerre, mint mostan is, hallszék a kiáltás „vissza kell térni 1847-re” vagy kiegyeztetni 1847-et és 1848-at, s ez alapon kiegyezni 1860 és 61-el, azaz az octoberi diplomával és februári patenssel. E szerint titkos erőknek kell lappangani ez évszámokban, midőn ezektől várjuk Magyarországot virágzását, s a birodalom gyógyszerét. Ily helyzetben az 1847 és 48 jelentését szükséges felvilágosítani, s akkor önként kivonhatni a következtetést, ha vajjon visszatérve 1847-re, vagy kiegyenlítve azt 1848-al szolgáltat van-e téve a birodalom érdekének.

Nem bocsátkozhatunk itt a magyar alkotmány 1848 előtti állapotának részletezésébe. . . . A legjellemzőbb vonása volt ez alkotmánynak 1848-ig a megyék autonómiaja, a megyeuralom. A magyar megyék jogához és hatalmához hasonlítható nem volt Európában, s még a svájci cantonok egykori souverainitása sem adja hű képét ennek. A megye nem csak korlátlan volt területének hatáskörében, de lényeges befolyása volt az ország törvényhozására is. A magyar követek háza nem a nép, sőt nem is a rendek, hanem egyenest a megyék képviselőiből állott.

Minden megye, terület és népességi tekintet nélkül küldött két követet, kik a megye utasításai által voltak megkötve. stb. Az országgyűlés határozmányai akkor váltak csak valósultakká, ha a megyék azoknak alkalmazását elhatározták, s megtörtént gyakran, hogy az országgyűlés által hozott, s király által szentesített határozatokat nem kötelezőknek nyilvánították (?) A megyék ezen autonómiaja volt az, mi az 1848 előtti alkotmányt kitüntette.

A magyar alkotmány ellenségei gyakran utaltak a megyeönkormányzat vétkes eredményeire, hogy alkotmányellenes támadásait ezzel védjék és erősítsék. Nem lehet tagadni, hogy a megyék törvényes

autonómiaja időnkint kihágásokra vezetett, s a megyeteremben korlátlan uralkodó zajos nemesség, melynek kebléből állítottatott ki a tisztikar, politikai helyzetével úgy elfoglalta magát, hogy anyagi ügyeire kevés gondot fordított. Ha azonban egyrészt az utak romlottak, az iskolák elhanyagoltak, s a földművelés, kereskedelem s ipar emelésére a megyék részéről kevés gond fordított: másrészt bizonyos, hogy a megyék voltak a magyar alkotmány alaposzlopai, s biztosítói a nemzeti életnek. A kormányzásnak a magyar alkotmányos jogok korlátozására intézett minden kísérletei megfűszertek a megyék törvényes ellentállásán, s megfűszertek még akkor is, ha az uralkodásnak sikerült az országgyűlés többségét megszereznie. A német olvasók, kik a magyar megyei gazdálkodásról annyi iszonyatot hallottak s olvastak, az itt elmondottakra fejüket csóválándják, s meg nem foghatják, hogy egy intézmény oly kinövéssekkel hogyan lehetett a szabadság öre. És pedig az volt. A folyondár gyöngye kuszó növény, mégis gyakran elég erős egy omladozó épületet védeni a végleges összeomlástól.

E miatt nem akarták Magyarországot legfelvilágosultabb fiait is a megyék autonómiaját megrendíteni, bárha annak kinövéseit sajnálattal látták be, sőt éppen szilárdul kívánták azt fenntartani mind addig, míg Magyarországnak alkotmányaért harcolni kellett, s azt magára nézve teljesen biztosnak nem láthatta.

Minő állást vett Magyarország alkotmánya alapján, s a szentesített kötésekhez képest Ausztriához? Nem akarjuk itt még egyszer fejtegetni, ha vajjon Magyarország Ausztriához realis vagy personalis unioan állott? de annyi igaz, hogy az országgyűlés habár korlátozottan, az adó és katonai illetőség megszavazására a bécsi kormánytól széles körű függetlenséggel bírt.

Eljött 1848. Viharainak visszahatása Magyarországon is jelentkezett, s a magyar alkotmány a kor szelleméhez képesti újra alakítást ki nem kerülhet. S valóban az minden pontjaiban megváltozott, demokratizáltatott. A nemesség kizárólagos uralma megtörtött, a paraszt és polgárrend egyenjogúsága az 1848-diki választási törvényben hatalmas kifejezést nyert, s a mint a nemzet alkotmánya birtokában magát biztosnak érezte, a megyék autonómiaja is lényegesen korlátozva lön. Ez a bécsi kormány iránti bizalmi szavazatnak egy neme volt. Midőn a megye-hatalmát megszorították, azt mutatták ki, hogy az alkotmányos Ausztriáról nem kell többé föltenni a

magyar alkotmány elleni támadást, s ezzel annak szüksége is elmúlt, hogy a korlátlan megyei uralom fenntartassék. Most már az országgyűlés nem volt többé a megyék képviselője, a követek fejszám szerint választottak, s a nélkül, hogy utasításokhoz szabják magokat, működhetek az ország és őszállam érdekében. Egészen elkezelve 1847-tel, 1848-ban Magyarországon centralisáltak. A hatalom nemcsak a megyéknél volt, hanem sokkal inkább az országgyűlés és felelős minisztériumnál.

Hogy az 1848-at kitüntető helyzetben Magyarország állása is a többi Ausztriához változást szenvedett, megfogható. Ezen változások felett elégszer törtek már pálcát a Lajthán innen, már-már abban a monarchia legnagyobb veszedelmét látták. Mi azonban állítjuk, hogy Magyarország állása Ausztriához 1848 után nem lényegesen különbözött az az előttől. Erőtelen volt a központi kormány Magyarországra nézve 1848-ig mint azután. Az 1848-i törvények biztosíták az országnak az adó- és katonai ajánlás jogát, oly jogot mit az előtt is bírt. A mi előttünk Magyarország vívmányaiban oly nagyok s feltűnőnek tetszik, nem egyéb mint hogy ott azon jogoknak miket addig is bírtak, új és nagyhangzatu neveket adtak, mint pénzügyminisztérium, hadügyminisztérium stb. Ámde illetékes helyeken a nézetek csak odamentek, hogy ezeket csak az országvédelem s pénzkészítés dicasteriumainak tekintették stb.

Az itt futólag említett vázlatokból is felfogható az 1847 és 48. évek közti különbség. Mit jelentene tehát Magyarországra és a monarchiára nézve visszatérni 1847-re? s lehető és hasznos-e az 1847-iki magyar alkotmány visszaállítása? Tegyük fel, hogy Magyarország 1848-ra nézve feladja a jogfolytonosságot elvét, s készen nyilatkozik 1848 előtti alkotmányos életéhez ragaszkodni; a mint említettük, a nemesség s a megyék korlátlan uralma, 1847 feltételezi a paraszt osztály kizárását, s a polgárrend háttérbe szorítását a jogok azon mértékétől, mely részökre megadatott. Fent és alant akarják-e ezt? Bizonyára nem. Azonban sokan indítványozzák, hogy 1847 1848-al kiegyenlítették. De hogyan történhetik ez? Az 1847-iki alkotmány csak megyéket és országgyűlést ismer, a melyek igen különböznek az 1848-iktól, vagy tán azt hisszük, hogy a magyarok a megyéket az 1847-iki alakra az 1848-iki választási törvény szerint szervezik? Mi lenne a megyék 1848 előtti autonómiaja az 1848-i választási törvény alkalmazásával? Nem egyéb, mint egy democraticus tömeg-uralom, a minő ily mérvben az

TÁRCZA.

TÖRTÉNELMI NYOMOZÁSOK
a leopoldi diploma keletkezése körül.

KÜVÁRI LÁSZLÓ-KÖL.

Az alkotmányos küzdelmek minden időben annyira hasonlítanak egymáshoz, mint hasonlít egyik fegyverrel csatázás a másikkhoz. . .

A leopoldinum diploma, alkotmányos szabadságunk a védbástyájának kiküzdése, hossz-szaks, kemény küzdelmébe került a nemzetnek; azon átalakulás, mely ezt előidézte 1683 ban, a török Bécs alatti megveretésével kezdődik, s 1699 ben a legyőzött török karlovczi békekötésével végződött; e szerint tizenhat évet foglal magában a küzdelem, melynek fele a diploma kiküzdésével, s fele annak magyarázatával telt el.

Mig a leopoldinum diploma a gr. Tököli Imre emigratioja beállítására létre jött, több szerződés és okmány kelt e kérdésben, s miután létre jött, több módosító leirat és pótlék diploma követte, melyek együtt képeznek egy egészet, s mindenik magyarázatul szolgál a másikkal.

Hány szerződés, hány diploma és leirat kelt e kérdésben, mi azok tartalma, melyiket minő körülmény idézte elő, melyikkel mit nyert vagy veszített az ügy — az a jelen értekezés tárgya.

I.

A roppant veszteség, mit a török Bécs alatt szenvedett, valamint Törökország, úgy Erdély történetében is nevezetes forduló pont. Kétszer kísértette meg Ausztria Erdélyt visszavinni a magyar korona alá, egyszer sem sikerült; a harmadik s illetőleg utolsó kísérlet sarkköve itt lön megvetve. Itt kezdődik egyszerűen Magyarországnak a törökkel küzdelme utolsó felvonása.

A töröket addig a győzhetetlenség nyombusa lengé körül, azonban Szobieszki hős elszántsága, miként napjainkban a muszákat Szebasztopolnál, e győzhetetlenségi nyumbust, a népek és nemzetek e mumusát egyszerre elfújta, s az osztrák hadsereg, mely eddig kellő önértéssel soha sem harcolt, e percztől mindenre képesnek érezte magát.

Gr. Tököli Imre, a magyarhoni elégtelenség névleges fejedelme, Kara Mustapha nagyvezér megismerőztetésével, szintén elveszté legfőbb támaszát. Ellenben a magyarhoni fővezér, Károly lothringeni herceg, felhasználva a Bécs alatti győzedelmet, 1684 jan. 4-én általános amnestiával érkezett Pozsonyba; Szobieszki lengyel királlyal szintén kieszközlék, hogy jan. 10-én Tökölinek a támogatást felmondja; s a császári sereg sikra szálltak: mindezeknek a lett következménye, hogy február folytán a Pozsonyban felállított purificatio biztosság előtt Tököli pártjából 14 fő, 17 megye s 12 város jelent meg s tette le I. Leopoldnak a megtérés és hűség esküjét.

A magyarhoni elégtelenség s mondhatni Erdély ügyét is még egyéb csapások is érték: a törökök, a lengyelek és kozákok febr.

folytán Oláhországban s Ukrániában megverték; de nagyobb az, hogy márcz. 7-én Ausztria, Lengyelország és a velencei köztársaság a pénzzel segítő pápa közbenjárására, a török ellen véd- és dacszövetséget kötöttek; mihez még annak is hozzá kellett járulni, hogy szövetségese, XIV. Lajos, francia király aug. 15-én Regensburgban a császárral fegyverszünetet kötött. Oly előzmények, melyek után Ausztria a törökök most már teljes erővel, három felől támadhatta meg.

A török ortalom alatt Erdély belátva mindezek horderejét, menekvési ajtókról kezdett gondolkodni. Már tavaly, midőn seregünk Bécs alá mentek volt, s Apafi Győr alatt vesztegelt: Teleki Mihály a győri német generállal traktálni kezdett, s ígéretet tőn, hogy ha a török Bécs alatt veszt, hajlandók lesznek Ausztria ortalomát keresni.

És a mint a szerencse a töröktől elhajolt, Teleki, ki még egyszer ifjabb korában Kemény János mellett az osztrák protektort fegyverrel kezében kereste, régi meggyőződése újra hatalmat vett. A fejedelmet, kit Tököli fejedelemségével ijesztgetett, könnyű volt elnézésre bírni; hogy a Tököli-pártot lesújtja, Tököli barátját, Barcsai Mihályt, Ákos testvérét, fejérmegyei főispánt s a mezei s udvari hadak főkapitányát, „mint veszedelmes tanácsost” s e szerint notára érdemest elfogatta; hogy a fejedelemlé őszszeküdtetését elvágja, később Vajda László főpostamestert, a fejedelemlé benső hívét, szintén elzáratta. a)

A fogarasi márcz. 8-diki országgyűlésen még tovább ment, hogy a székei főbbeket

zabolára vethesse, lustra tartás ürügye alatt a bel-székelőföldet maga és az erős katolikus Mike Kelemen kormánybiztossága alá vetette; hogy a Kemény János féle pártot erősítse, annak özvegyét Lónyai Annát, tékozlónak nyilvánítatva, Gerendet Kemény Simon maradékai kezébe adatá, Barcsai Ákos donatioit, mert fejedelemlé a török tette, eltörölté; s végre Bánffy Györgyöt, az osztrák érdekek áldozatja, Bánffy Dénes fiát, az öt féken tartó törvény alól felszabadíttatá. b)

A porta azon izenete, hogy Apafi a bécsi udvarnál részére békét keresen, csakhamar meghozta az első jó alkalmat az alkudozás megkezdésére.

A követek felmentek, a törökök kért békére tagadó választ kaptak; de azon szándék kijelentése, hogy Erdély Ausztriához átérni hajlandó lett, a legzavesebb fogadtatásra talált. — Minő utasítással mentek, kik voltak a követek, mit végeztek fenn, fájdalom, nem látjuk; de hogy szavakra nagy súlyt fektettek, mutatja az, hogy az udvar tervkiszítéshez kezdett, s egy követ leküldését tette kiáltásba.

A kedélyek előkészítésére sokat tett volna az, hogy az osztrák sereg e nyár folytán is győzedelemben állt; jan. 18-n Visegrádot, júl. 12-n Pestet bevette, s a tört uralom főtámpontja, Buda alá nyomulhatott; valamint az is, hogy Schulz tábornok is Tököli a bányavárosok közt keményen sújtólá; azonban, mintha sejtette volna a porta, hogy Erdély megtarthatására egy hatalmas sakkkozást kell most tennie, a fejedelemlé vá-

a) Cserei M. hist. 140—45. Bethlen Mikl. I. 143.

b) Törvényoz. Mike Art. Dít. III. 917. Beth. Mikl. I. 545.

amerikai unióban sem lelhető fel. Azt hiszik, hogy ezen autonóm megyékkel könnyebben elbánhatnak, mint az 1848-diki jogok élvezetében megnyugodott országgyűléssel? A központi kormány kevésbé mehetett 1848-ig a megyékkel, még kevesebbet érhet el ha azt 1848-al amalgamálja, s sem Magyarország, sem a monarchia nem nyerne általa.

A mostani helyzet igényei világosak. Akarnak Magyarországgal komolyan egyezkedni, akarják ez országot valóban kibékíteni, úgy ez alig történhetik más alapon mint 1848. Visszatérni 1847-re, egyik félnek sem válnék üdvére. Mindkét rész érdekében mi csak egy kiegyenlítést látunk czélszerűnek az 1848-diki törvények, és a közt a mi october 20-ka óta irányadó lön, a mint erről az 1860 october 20-diki kir. kéziratban is gondoskodva van.

Államköltségvetés 1862-re.

(Folytatás.)

Pénzügyminiszterium budgetje 12 részletre oszlik; az egész szükséglet 23,246,600 ft, 482,200 ftal kevesebbé téve mint 1861-ben. Ezen főösszegekből a középponti igazgatás elnyel 1,175,400 ftot, erdőségi és bányászati tanintézetek 73,900 ft, országos pénzügyi s adóigazgatóságok és kerületi pénzügyigazgatóságok 5,614,500 ftba kerülnek, a pénzügyőrség (financzwach) 7,318,000 ftba kerülnek, a pénzügyi pénztárak 972,800 ft, adóhivatalok 4,059,700 ft, adófelügyelők és jövedelmi adó mérlegelő bizottságok 725,000 ft, finanszpénztárak 617,700 ft, catastro 1,515,000 ft, más pénzügyi hivatalok 243,300 ft, hitel- és pénzügyi kiadások 170,600 ft, kikötő- és tengeri egészségügyi szolgálat 760,000 ft.

A pénzügyminiszterium hivatalnokainak száma legnagyobb, s a középponti igazgatásnál következő részletes kiadások vannak: miniszter 8400 ft fizetés, 8400 ft járuléka, 2100 ft szálláspénz. Alállamtitkár 6300 ft fizetés, 1050 ft szálláspénz. Négy osztályfőnök 25,200 ftal, 18 miniszteri tanácsos 86,100 ft, 18 osztálytanácsos 51,450 ft, 37 miniszteri titkoknok 69,720 ft, 47 fogalmazó 47,040 ft, 44 segéd 25,725 ft, 5 segélyhivatali igazgató, 14 adjunkt, 94 officialis és 34 assistens. Ezenkívül a felosztott kereskedelmi miniszterium személyzete még 4 miniszteri tanácsos, 7 osztályfőnök, 10 fogalmazó, 12 adjunkt és extra statum 1 tanácsos és 3 középp. felügyelőből áll. A középp. igazgatás irodaköltsége 108,230 ft, jutalmazások és segélyezések 44,000 ft. A pénzügyminiszterium hivatalos lapja 14,000 ft, ezen lap függelékéhez posta, távirat, s vaspályai szolgálat 8000 ft, az „Ausztia” folyóiratra 2000 ft, nyugdíjak 210,840 ft.

Udvari korlátnokságok. A magyar udvari korlátnokság 14,174,000 ftot igényel, 215,600 ftal többet mint 1861-ben és pedig a középponti igazgatáshoz 183,000 ft szükséges, politikai közigazgatási hivatalokra 3,978,000 ft, büntetőintézetekre 619,400 ftot, új építményekre 102,100 ftot, építészeti hivatalokra 399,000 ft, utépítésre 2,153,200 ft, vízi építésre 857,000 ft, közoktatásra 264,800 ftot, igazságszolgáltatásra 4,173,500 ftot, csendőrségre 1,400,000 ft. Az első udvari korlátnok kap 24,000 forintot fizetésül és szállást, a második 10,000 ftot, 7 udvari tanácsos 35,910 ft, 9 titkoknok 20,790 ft, 9 fogalmazó 10,920 ft stb. tárnokmester 21,000 ft (s helytartó kinevezéséig 8400 ft) országbíró 8400 ft. Hőjvát-szlavon udv. di-casterium költsége 1,782,000 ft, 203,200 ftal több mint 1861-ben, ebből a középponti igazgatásra megy 70,600 ft, 1861-ben, ebből a középponti igazgatásra megy 137,400 ft, építészeti hivatalok 70,300 ft, utépítés 380,800 ftot, vízi építés 65,900 ft, közoktatás 191,400 ft, igazságszol-

gáltatás 424,700 ft, csendőrség 103,500 ft. — A horvátországi udv. korlátnok kap 11,550 ftot. A bán kap mint helytartó 6300 ftot. Az erdélyi udv. korlátnokság költsége 3,082,500 ft, 163,000 ftal több, mint 1861-ben. A középponti igazgatásra megy 92,000 forint, közigazgatási hivatalok 1,164,900 ft, büntetőintézetek 114,000 forint, építészeti 89,500 ft, utépítészet 536,200 forint, vízi építés 14,000 forint, közoktatás 153,800 forint, igazságszolgáltatás 681,900 forint, csendőrség 280,600 ft, az udvari korlátnok fizetése 12,600 ft.

Igazságügyminiszterium kerül 9,123,600 ftba; ellenőri hivatalok 4,886,700 ft, más kiadások 1,416,500 ft. A legmagasb udvartartási költség, a legf. középponti igazgatás és polgári kormányzat e szerint 99,755,400 forint, a miből 95,547,300 ft rendes és 4,208,100 ft rendkívüli kiadás.

Tengerészeti fővezérlet kerül összesen 6 millió ftba, a miből csak 539,000 forintnyi csekély összeg számítottat rendkívüli szükségletre. Egy 35,000 ftnyi összeg saját bevételek által van fedezve. Katonaság és tengerészet együttvéve e szerint 108,476,500 ftba kerül.

A segélyezések és kamatbiztosítók különféle iparvállalatoknál 3,200,000 ftba kerülnek, a miből majdnem fele (1 1/2 millió forint) az ausztriai Lloyd subventiójára megy.

Az államadóssági rovatban legelőn van feljegyezve az általános államadósság 102,905,700 ft, a lombard-velencei királyság adóssága 3,332,100 forint. Az adósságtörlesztés 18,300,300 ftnyi összeget képvisel, tükebetétel 7,066,000 ft s az ércpénz- és váltóváltás 11,550,000 ft. Ezen három utolsó tétel, valamint a segélyezések és kamatbiztosítók rendkívüli szükségletek. (A „Vaterland” azon közleményében, melyből e közérdekű adatokat közöljük, az államadósságról több említés nincs. De már most lássuk e ropant költségek honnan s mi módon fedeztetnek.)

Fedezés. 1) Közvetlen (direct) adó 105,640,400 ft, ebből rendes fedezési összegnek 92,227,700 ft, rendkívülinek 13,412,700 ft számítottat. A közvetlen adóhoz tartoznak: földadó 62,612,200 ft, házadó 18,984,400 ft, keresetadó 5,814,900 ft, személyadó 5,417,700 ft, örökösödési adó 29,500 ft, jövedelmi adó 10,567 ft. Ide jön még a határörvidék adója 2,214,000 ft. 2) Közvetett adó 176,560,700 ft. Közvetett, a nem egyenes vagyis rendkívüli adó külön tétel: általános fogyasztási adó 53,316,000 ft, vám 14,154,300 ft, só 32,638,800 ft, dohánymonopolium 30,421,900 ft, bélyeg 13,115,700 ft, díjak és illetékek jogügyletek és jogszerevények után 21,128,300 ft, sorsjáték 5,651,700 ft, posta 3,045,200 ft, vámok 2,921,300 ft, egyesített illetékek a lombard-velencei királyságban 101,000 ft. 3) Az államjávok jövedelme, pénzverés és bányászat 7,474,500 ftot hoz, a mi kizárólag a rendes fedezéshez tartozik. Ezen rovat következőleg oszlik fel: államjávok és erdőség 4,495,100 ftot, kincstári gyárak 110,300 ftot, táviratjövdelem 432,000 ftot, bányászat 1,617,400 ft, ércpénz 432,000 ft; 4) a „különféle bevételek” rovata csekély; kivéve a katonai kormányzat 5,175,700 ftnyi saját jövedelmét, mindössze 6,527,200 ft; 5) elárverezendő államjávok 397,000 ft.

A szükséglet és fedezés felosztása „koronaországok” szerint 1862-re az államköltségvetési előleges javaslat szerint következőleg van rendezve.

A szükségletet kimutató első tábelléből elég kiemelni, hogy a főösszegekből 267,653,300 ft a középponti kormányzat, 47,553,500 ft a német-szláv tartományokra; 12,337,100 ft a lombard-velencei királyságra; 27,041,700 ft Magyarországra, Horvátországra és Erdélyre (ebből 16,928,200 forint egyedül Magyarországra jut).

Az országosportozatok, népességük és a közvetlen adók fizetésében részesedések szerinti kimutatásból az lenne kivethető, hogy a birodalom 33,373,000 lakói 105,640,400 ft közvetlen adót, tehát fejenként 3 ftal valamiképpel többet fizetnek. Ebből a német-szláv tartományok átlagosan 3 ftot fizetnek, Lombard-Velence 3 2/3 ftot és a magyar

koronaországok 2 2/3 ftot, Magyarország különleg 2 2/3, Horvátország különleg 2 2/3, Erdély különleg 2 1/3 ftot fejenként.

A földadó a német-szláv tartományokban 33,894,100 ft, a lombard-velencei királyságban 6,391,500 ft, a magyar koronaországokban 22,326,600 ftba van téve (Magyarországon külön 14,365,000 ftba.)

A házadó a német-szláv tartományokban 14,057,600 ft, a lombard-velencei királyságban 1,913,600 ft, s a magyar koronaországokban 3,013,000 ft.

Az összes közvetlen adók a német-szláv tartományokban 59,593,100 ft, lomb.-vel. kir. 8,967,700 ft, a magyar koronaországokban 33,473,800 ft. (Magyarország magára 21,515,700 ftot, Horvátország 2,306,400 ftot fizet.)

A közvetett (indirect) adók főösszege 176,560,700 ft, vagyis fejenként 5 1/3 ft. Ebből esik a német-szláv tartományokra 117,185,600 ft vagy 6 1/6 ft, a lombard-velencei királyságra 12,689,800 ft vagy 5 3/4 ft, a magyar koronaországokra 46,085,300 ft vagy 3 1/2 ft fejenként.

Az előleges javaslat az indirect adókat következő kerek összegekben állapítja meg

	német-szláv koronaországokban	lomb.-velencei királyságban	a magyar koronaországokban
Ált. fogyasztási adó	37 2/5	3 1/10	12 1/10
Vám	10 2/5	2 2/5	1 2/5
Só	18 1/2	2 1/10	11 1/10
Dohány	19	1 3/5	9 1/10
Bélyeg	8 2/5	1	3 3/5
Jogügylek utáni díjak és illetékek	14 2/5	1 3/5	5 3/10
Sorsjáték	4 2/5	1/2	9/10
Posta	2 2/5	1/5	2 1/5
Vámok	2 7/10	—	1 1/5

Bevételek az államjávokból, bányászat és pénzverde 7,474,500 ftba tétel. Ebből a német-szláv tartományokra 3,160,700 ft, a lombard-velencei királyságra 209,400 ft, a magyar koronaországokra 3,721,300 ft, ezenkívül a központonra 383,100 ft esik.

A különféle bevételek következőleg oszlanak 5,394,400 ft a központonra, 631,700 ft a német-szláv tartományokra, 226,200 ft a lombard-velencei királyságra és 274,900 ft a magyar koronaországokra.

A középpontnál a fedezvényi összeg 10,380,370 ft, mi összehasonlítva a 268,653,700 ftnyi szükséglettel, 257,273,400 forintnyi hiány áll elő, vagyis fejenként 7 9/11 ft. Ezen hiányt a szláv német tartományok, a 47,553,200 ftnyi saját szükséglet levonása után, 133,017,600 ftal vagy is fejenként 7 2/5 forinttal fedezik; a lombard-velencei királyság 12,337,100 ft saját szükséglet levonása után, 9,756,000 forinttal vagy is fejenként 4 ftal; a magyar koronaországok 27,041,700 ft saját szükséglet levonása után 56,513,600 ftal vagy is fejenként 4 2/5 ftal. Magyarország különösen véve — 16,928,200 ft saját szükségletén kívül — a szükségleti főösszeget 38,043,300 ftal vagy is fejenként 4 3/4 forinttal fedezi.

Bécsi-Vásárhely, január 2-án, 1862.

A lefolyt mult esztendő minden terheinek dacára is annyira ki nem merítette k.-vásárhelyi ref. egyházunk híveinek erszényét, hogy az egyház és vallás oltárára is ne jusson néhány fillér, a vallásos buzgóság jele gyanánt; mert az eljött új esztendő a következő ajándékokat hozta meg egyházunk különböző közszükségeire:

A nemes rézműves czéh az orgona-alaptőke nevelésére adott 5 ftot. A fazakas czéh az egyház közszükségeire 4 ft, a karbeli padok kiállítására 2 ftot. A szabó czéh az orgonára 6 ft, az egyház szükségére 2 ftot. A lakatos, kovács, pléhes és puskmíves egyesült czéh az egyháznak 1 ftot, a papi hivatalnak 1 ftot. A szijgyártó czéh az egyháznak 4 ftot. A szűcs czéh az egyháznak 4 ft, a papi hivatalnak 2 ft, a kántornak 1 ftot. A tímár czéh az egyháznak 10 ft, a papi hivatalnak 2 ft, a segédpapnak 1 ft, e mellett az orgona-alaptőkére egy tiszta adósság le-

lasztott, de általa három éven keresztül meg nem erősített ifjabb Apafi Mihály részére, megerősítő athnámét küldött, s a török fénys küldöttség e fejedelmi jelvényekkel együtt, sept. 18-n Fejérvára érkezett. a) Mi a fejedelmi udvar hangulatát egyszerre megváltoztatta.

A bécsi udvar azért, mit elkezdett, tovább folytatta. Péter Dunod Antidius jézsuitát, a pápa emberét, az év vége felé Erdélybe indította, nyílt feladatátul tűzött ki, hogy a fejedelmet az ugnevezett keresztény vagy s a pápa, lengyel udvar és Velencei köztött törököt megtámadó szövetségbe lépésre meggyerje; kézalatti feladata pedig a volt, hogy Erdélyt a töröktől elszakasztva, a bécsi udvar felsősege alá vezesse.

E végre egy szerződési projectumot hozott le magával, melynek pontjai kivonatlag adva a következők:

1. Erdélynek, mint Magyarhon részének, a magyar koronától függése ezennel kimondatik; az erdélyi fejedelem a magyar király nyílt beleegyezése nélkül kuthatalmasságokkal többé nem egyezkedhetik, a nélkül békét nem köthet.

2. Az erdélyi fejedelmeket, mint a törökök benyomulása előtt, a rendek szabad választása következtében, a magyar király fogja kinevezni.

3. A fejedelmek egész életükre választódnak, s változtatás csak azon esetekben adható elő magát, ha a magyar király ellen fellázadnak; ha a kereszténység elleneivel czimborálnak; ha az országot igen nyomnak; végre ha arra alkalmatlanokká válnának:

akkor is a karok és rendek többségének beleegyezése s a király jóváhagyása mellett.

4. A fejedelmeknek és Erdély rendjeinek a magyarhonon országgyűlésen, mint régen, ismét helyök és szavazatok lesz.

5. Az erdélyi fejedelemség régi határai közé visszavittetik.

6. Az erődök közös erővel fognak viszszofofoltatni.

7. Erdély már megalkotott, írott és szokásos törvényeit a király egy év alatt megerősíti; de új törvények csak is a király jóváhagyása mellett keletkezhetnek.

8. A régi privilegiumok, melyeket az osztrák-házból eredő magyar királyok meg nem erősítettek, hiteles diploma alakjában újra ki fognak adatni; jelesen a fejedelmek szabad választásáról külön diploma fog küldetni.

9. Apafi Mihály élteig tartó fejedelemségeről szintén külön diplomát fog nyerni.

10. Hasonlóan külön diplomával fog fia ifjabb Apafi Mihály is atyja következőjének nyilváníttatni.

11. Apafi halála esetére, ha fia még 25 éves nem lenne, a kormányt választás utján állított adminisztrator venné át, ki tanácsával fogja kormányozni.

12. A fejedelmek a magyar királynak, mint régen, hűség esküt fognak letenni.

13. Ugyszintén a lakosok csak azon tartozásokat és adókat fogják teljesíteni, mit régentén teljesítettek.

14. Ha a török háborúnak vége lesz, az adók és terhek mérsékeltni fognak.

15. Kik (a Tököl táborából) hazájokba visszatérnek, öt évig semmi adót sem fizetnek, más öt évig csak fél adót.

A 16-dik pontban kikötött, hogy valamint a fejedelmek, úgy magyar királyok minden jogai, kiváltságai különösen tiszteletben tartassanak.

17. A magyar király és erdélyi fejedelem kötelezik magokat, hogy egymást küll-megtámadók ellen egész erejükkel védelmezik.

18. Ha a magyar királyok sergei Magyarhon, vagy a magyarhonon részek védelmére hadilábon vannak, Erdély azok hatód-részét téli szállásra tartozzék befogadni.

19. Ha a török ellen akár támadó, akár védelmi háború foly, az erdélyiek a két előbbi pontban foglalt kötelezettségök teljesítésére szintén kötelesek lesznek.

20. Háboru idején az erdélyi vezérek a királyi vezérektől fognak függeni.

21. Miután az erődök vissza lesznek foglaltva, a fejedelmek várőrségeiket belévitethik s várnagyokat tehetnek.

22. A jelen trakta kedvezményét, Erdélyből minden császári hadi fogoly 8 nap alatt bocsátassék szabadon.

A 23-dik pont fenbányá, hogy ha valamely hasznos kérdés kimaradt volna egy év alatt után lehessen pótolni.

24. Végül egy külön czikk: a katolikus és nem katolikus vallásfelekezeteknek szabad gyakorlatot költött ki. a)

E volt a diploma projectum, mit Dunod hozott, s illetőleg mit Ausztia legelőbb Er-

a) Ohl. Kun Károly Sylloge Tractatum Diplom. Leopoldini Claudiopol. 1838. 3-9.

délynek le akart küldeni. Meglehetősen ildomos szerkezet, mennyiben csakis a souzeranítás ment volna at a töröktől a bécsi udvarra, de az egész fejedelmi kormányzás meghagyása ígértett. Ellenben az, hogy az alaptörvények, privilegiumok megerősítettése a szerződésből külön diplomákra vettett hátra, mindenesetre, nagy hiánya volt.

Miként és hol jött e szerkezet tangytlús alá, fájdalommal kell uja kijelentünk, hogy e körül is a történetbuvárlatnak teendője maradt fenn. Mi a fejedelmek s e szerint az országnak a keresztény szövetségbe lépését illet, mint emlékiratunk homályos megjegyzéseiből gyaníthatni, az 1655-i febr. 22-ki Fogarason tartott országgyűlésen merült fel, a) hol azt maga Dunod terjesztette elő. Mint meg van jegyezve, képletekben beszélt, s főindokul felhozta, mintha a török kormány bizonyos feltételek alatt Erdélyt Lengyelországnak akarná átengedni, s jött, hogy a császár védelmét felajánlja. Bár a katolikusok közt magának kemény pártot alakított, s Mikes Kelemen szótartásra bírta, nem sokra mehetett a rendekkel, s végén is azon maig sem felejtethő szavakra kellett fakadnia: Nolentes volentes proteget nos sua Majestas. b)

a) Törvényczikk Mike, An Det. III. 931.

b) Cserei kis tör. 149. Bethlen Mikl. önéletir. I. 551. II. 3.

(Folytatjuk.)

velet 112 frtól 1856-tól járó kamatjával együtt. A csizmadia czéh az egyháznak 5 frt, a papi hivatalnak 2 frt, a segédpap és egyik tanítónak személyenként egy-egy frt. Az asztalos czéh az egyháznak 2 frt 50 kr, a padok kiállítására 1 frt 50 kr, a papi hivatalnak 1 frt. A kalapos czéh az egyháznak 2 frt. A mészáros czéh az egyháznak 10 frt, a papi hivatalnak 8 frt, a segédpap és kántornak négy-egy frt, a három tanítónak 4 frt mind osztrák értékben.

Kicsiny bár ez adomány, de a lefolyt évet tekintve a reánk nehezedett mindennemű nyomorúságaival, elég sok arra, hogy él a buzgóság egyházunk híveiben, kik sietnek a megmarasztott fillérekbe is áldozatot vinni a vallás és egyház oltárára. A vallás és egyház nevében köszönet e nemes társulatoknak. Isten áldása és kegyelme szálljon reájok és örökjék felettük! hogy „hitüket úgy mutathassák ki mindig cselekedetekben.“

Szekely János,
ref. pap.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A muzeum közelebbi tudományos üléseiről értesítünkben hibáson íratott az, hogy Brassai ur is tartott volna felolvasást, minthogy Kövári nagyon érdekes felolvasása az időt éppen úgy, mint a közfegyelmet elfoglalta. Ez értekezésnek folytatása is más ülésre halasztott. Szerencsénk levén lapunk számára megnyerni e jeles értekezést, azt ezenel tárczáinkban megindítjuk.

— Csikszék főkirálybírája Mikó Antal helyébe Szabó Ádám volt cs. kir. járásfőnök neveztetett ki.

— A kolozsmegyei tisztség tagjait az újonnan kinevezett főispáni helytartó egyenként felszólította írásban nyilatkozni a felett, ha akarják-e hivatalos állomásait megtartani? Alsó-Fehérmegye tisztikara főispánjával együtt megtartja a tért, miután az újabb intézkedéseknek nyilván kijelentett ideiglenességénél fogva nem látják az országgyűlés jogát kizárni arra, hogy nemsokára a haza jogai sérelmével tett intézkedéseknek véget vessen.

Felső-Fehérmegye tisztikara most már lelépett. A január 13-i tiszti ülésben olvastatván a f. k. fő-kormányzók 13,017 sz. rendelethez, gróf Haller Ferencz főbíró indítványozta, hogy a tisztség mondja ki lemondását testületileg. A főispán Ládai Ágoston ur egy hosszabb indoklást adta annak, hogy ő leirat 1-ő pontja értelmében állomását miért tartja meg, s kérte a tisztséget, hogy a szervezés kivételével maradjon helyén és öt gyámolítsa. Erre Haller Ferencz gróf kinyilatkoztatta, hogy a főispánnak feltétlen hódolata azon 1-ő pont iránt, önmaga és a volt megye s alkotmányos tisztikar közt áthágatlan választó falt emelt. Ekkor vette kalapját a főbíró gróf, s felszólította a tisztséget odahagyni a termet. A tisztség követte őt. Azonban Csongrádi főbíró felszólalt, hogy a megyét ne hagyják kormány nélkül, s az új szervezésig maradjanak helyt. Azonban ez ajánlat nem talált viszhangra, miután a főispánnal elég rendelkezési erőt látnak a személy és vagyon bizsitosására. És így a tisztség lelépett.

E hó 16-án délelőtt gr. Mikó Imre önmaga elnökelete alatt gazdasági egyetünknek rendkívüli gyűlése tartott. Az egylet telke mellett a gr. Eszterházi család egy szomszédos kertje áruba bocsátatván, az igazgató választmány, habár megvásárlásának szükségét és fontosságát belátta, annak megvásárlásába rendkívüli ára miatt (holdja után mintegy 600) nem bocsátokhatott, s a nagy gyűlés jóváhagyását kelle kikérnie. A gyűlés miután értesült, hogy az ártartás a tiszta jövedelemhez van szabva, mely utóbbi a kívánt örök ár 6 százalékat adja, elhatározta a kert megvásárlását, azon esetre, ha kellő bizonyosságot szerezhet a választmány arról, hogy az ezen telek, és az egylet telke közt felfogott út bezárható lesz. Az összeg a hg Schwarzenberg által tett alapítványból fedeztetik, mely az egylet éppen telekvásárlásra volt szánva. A titkár indítványozta egy az egyletnek adományozott ezer vedres hordó eladását, melynek ára mint az adományozónak alapítványa tökéssitessék, s kamatjából az évi kiállításokon legjobb bor jutalmaztassék. Ezen indítvány elfogadtatott, miután a titkár biztosította a gyűlést, hogy ezen eladásba, s az abból jövedő összeg ily rendeltetésbe az adományozó derék szász műiparos beleegyezett. Delutánra gazdasági eszközök, s a kérdéses hordó nyilvános elárverezése lón meghatározva.

— Az utóbbi lapok híre szerint Magyarország helytartója Bécsbe utozand, kinek utóbbi ottléte alkalmával Ö Felségének Budára leutozása tervezetett, s most ennek eldöntése lenne szóban.

— K.-Fejérvárról írják nekünk: Főt. Haynald Lajos püspök ur önmaga a Károlyfehérvárt létező, az irtalmas szamariáiról nevezett egyház tökéjének növelésére 1000 o. értékű forintot méltóztatott sajátjából utalványozni. Isen fizesse meg a szép új évi ajándékot!

— Középolaszországi vallás-mozgalom. Ez egyház újalakítására irányzott mozgalom, újabb időben ismét térfoglalásokat tesz különösen a pápai kormányokban. Az új egyház alapvonalai következőleg tervezetnek: Az egyház minden világi jogairól lemond, s visszatér eredeti tisztaságára. A választási s képviselői rendszer az egyházra is alkalmaztatik úgy, hogy minden község vagy kerület maga válasza s tartsa fen papját. A lelkesek és a községek képviselői által választatnak a püspökök, kik közül ismét az ország primása választatik, kinek fenartásáról a községek és püspökségek gondoskodnak. Minden ország egy-egy legatust küld a pápa székhelyére; e legatúsok bibor-noki rangja van, s e legatúsok választják a pápát a primások közül. A pápának nem szükséges olasznak vagy éppen rómainak lenni; akármelyik primás választathatik papává. Minden pápa szabadon választja székhelyét, vagy ott marad a hol primás volt. A pápa jövedelmeiről a kormányok gondoskodnak; világi ügyekbe minden befolyása megszűnik, és a mint a pápáság egföli teljesen független az államtól, másfelől a kormányzati ügyekbe befolyása nem szabad. A dogmai részt illetőleg következő változtatásokról van szó: A mise mindenütt az ország nyelvén mondatik; a fulbegyőás eltörlötetik; az ünnep- és böjtnapok revidáltak, ke-

vesebbítetnek; a nűzárak teljesen megszűnnek, és a férfiak számára is csak jótékony célú zárdák maradnak fenn; a papi nőtleniség megmarad ugyan, de papi állásáról mindenki leköszönhet, mely esetben teljesen világi emberre válna, a nőtlenégi fogadás többé nem kötelezi. Az elválasztott házassélek mindenike ismét nűstülhet, illetőleg férjhez mehet.

— A veronai január 2-ki szemléről a „Presse“ következő részletes magántudósítást kapott: Pontban 11 órakor üdvövések dördültek meg. Császár Ö Felsége a portanovánál lóra ült, hogy az ötödik hadtest fölött szemlét tartson. Szemle után minden tiszt kilépett a homlok-sor elé, s Ö Felsége következő, csaknem szó szerint így hangzó beszédet tartott: „A ma Elém kivonult sereg engem mind tartására, mind kinézésére nézve tökéletesen kielégített; miért önöknek uraim köszönetemet nyilvánítom. Tartsák fenn továbbra is osztályaikban e jó szellemet és fegyelmet, mely az én derék hadseregemet mindig lelkesítette; még nehéz küzdelmek várnak reánk; mikor következnek azok be, senki sem tudhatja; készítsék el reájok csapataikat, hogy Istennel jól megálljuk azokat. Reátok bízom magamat.“ — Midőn Ö Felsége végzé, Benedek előre lovagolt s csaknem szó szerint így szól: „Megenged Felséged, hogy a szabály szerinti hallgatást megtöröm, hogy Apostoli Felséged mint Császárunk, Királyunk s legfelsőbb hadi Urunknak, azon érzelmeinket nyilvánítsam, melyek engem és a parancsom alatt álló hadsereget Önért Felség, és legmagasb Uralkodó Házáért lelkesít. Mentem minden előítéletől, nemzetiségtől, születést és vallás-különbségtől, mindannyian, az utolsó katonáig, egy nagy, szabad, hatalmas és félelmes Ausztriát akarunk Felséged diesteljes dynastiájával; készen minden ellenség ellen, bárki legyen az, Felségednek hű katonái vagyunk; bajtól, veszélytől nem rettenve, utolsó csepp vérünket is készek vagyunk kiöntani, hogy Felségednek egy nagy Ausztriát — hogy hazánkat megtartsuk. A mindenható tartsa meg Önt, Felséges nejét és fiát; tegye önt boldoggá, ez valamennyiünk legfőbb óhaját! Fogadjá Felséged itt hadseregem előtt a legtenepélyesb esküt, melyet katonáim nevében cs. k. Felségednek, legmagasb Hadi Urunknak ismételve fogadok: Nemzetiség, születés, vallás-különbség nélkül mi Felségedért élünk, élünk, élünk, hogy győzzünk, s ha elesünk, becsülettel meghalunk, és mi győzni fogunk; Isten minket úgy segítjen. Amen.“ (Parancs: A hadségeket a csapatokhoz lovagolnak és a néphymnust játszatják). „Cs. k. Felség! A második hadsereg élve, halva, győzelemben így kiált: Éljen Ausztria Császára! Mire szünni nem akaró éljenek hangzottak minden nyelven, több mint 20,000 torokból, minden kard és főg a lége emeltetett.

— Veronából 11-ről egy egyszerű demonstrációról írják, melylyel 10-kén este Császár Ö Felsége Mantuából Velencébe utaztatban a veronai vaspályánál üdvözletet. Verona és vidéke minden szolgálatmentes csapatai, mint egy 20,000-en, saját jószántukból a vaspályához mentek, itt két oldalt helyet foglalva, a házfedelekre, sorompókra, pályafeltelekre, pályakocsikra és fákra kúsztak, és a császári vonatot megérkezésekor roppant riadalma törtek ki. Ezután ujongva járták be a várost a Nava bidjáig.

— Katonai váltásdíj. A cs. kir. államminiszterium a cs. kir. hadügyminiszteriummal a jelenleg folyamatban levő hadseregkiegészítésre behívottakra nézve a váltásdíj letételének az 1860. június 25-iki rendeletben megállapított határidejét azon napig találta meghosszabbítandónak, midőn a behívottak sorsoiái kerültekbe a korosztály szerinti sorolás elé bocsátatnak. Ezen határidő-meghosszabbítás a politikai hatóságok részéről épen most azon hozzázással juttatik köz tudomásra, hogy a meghosszabbított határidő csupán csak a mostani hadsereg kiegészítésére érvényes, és hogy minden, e hadsereg kiegészítésére behívott, a ki ezen meghosszabbított határidőt is használatlanul hagyja elmulni, csak magának tulajdonítsa, ha váltásdíjának elfogadása iránt benyújtott folyamodása megmásíthatatlanul visszautasított. Ennélfogva minden ilyen netalan még beérkező elkésett folyamodások, a sok eredménytelen irkálás elkerülése végett, azonnal tagadólag utasítottak el.

— Bécsben több mint 3400 katona-kötelezett egyén közt összesen csak 58 egyén fizette le az 1200 ft váltásdíjt. Bécs város ujczainak száma az itt honos lakosság összege szerint 745 legényre tétetik.

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Az olasz kérdés ugy látszik, gyors kifejlésnek indul. Maga a bécsi hivatalos lap figyelemre méltónak találja, a „Patrie“ egy idevonatkozó cikkéből kiemelni a következő sorokat: „Mi nem akarunk irányt adni államtestületek tanácskozásainak; nézettük szerint azonban ugy látszik, eljött az óra, melyben az olasz kérdésnek, felvilágosítva a tapasztalás által s a parancsoló szükségesség uralma következtében véglegesen meg kell oldatni. Igazat fognak adni nekünk, hogy azon kormány, mely oly sokat tett Olaszországról, joga s talán kötelessége is, meghatározni azon helyzetet, mely Franciaország befolyását s Európa jövőjét oly közelről érdekli.“

Ugyan e kérdés felett az „Opin. nationale“ következőleg elmélkedik: „Ausztria és Olaszország viszonya csakugyan feszültebb mint valaha, s a diplomácia bár minő buzgón működjék is, számtalan előre látott és előre nem látott nehézségekkel látja magát környezve, melyeknek nagy része tevékenységet megátalhatja. Ilyenek pl. általános felkelés Török-, Görög- s más országban, a garibaldianus önkényesek kiszállása az Adria valamelyik keleti pontjára. Nem szabad elfelednünk, mikép Európa jelen helyzete e két szóban foglaltatik: a régi és új jogok küzdelme a dynasti-csok legitimitás és a népek legitimitása közt. Ennek csak akkor lesz vége, s a béke csak akkor áll helyre, ha ezen régi viszonyok vége lesz, ha az isteni jogok védői a forradalom lelkizésére egyesülnek. Poroszország magatartása pedig a berlini kabinet bizonytalan habszárak dacára is legkevésbé megnyugtató a szabadelvű világra nézve. A porosz király irányja és törekvései ismeretük, és Németországon igen sokan vannak, kik valószínűleg tartják a bécsi és berlini udvarok közelségét, mindamellett is, hogy most köz-

tők a szövetségi javaslatok miatt nézetkülönbség uralkodik. Az osztrák császár tehát valószínűleg számít Poroszországra, melyet egy államcsíny ismét a feudalismushoz ragaszkodó conservatív elem kezébe jászhat.“

Paris, jan. 9. A tegnapi táncvizsga a tuillériában igen fényesen tñtt ki. Több mint 2000 egyén vett benne részt. Angolok és portugallok, a londoni és lissaboni udvari gyász miatt nem voltak. A császár és császárné 10 órakor jelentek meg s félegyig mulattak a tánctermekben. Hivatalos quadrille nem volt ugyan, de a császár és császárné többször sétáltak végig a termeken. Napoleon herceg és Matilde hercegnő szintén jelen voltak. Általános beszélgetés tárgyál az amerikai tudósítások szolgáltak. A jelen voltak legtöbbjének arczán nagy bámulat kifejezése tilt. Általában háborura számítottak. A pénzeszarnokban szintén nagy zavart okoztak e tudósítások. Ott is a hivatalos körökben elterjedve volt azon nézet uralkodott, hogy a háborúnak Anglia és Amerika közt mulhatatlanul ki kell tñni. A közvélemény ezen benyomások különbsége szerint itél Amerika eljárása felett. Némelyek azt mondják, igaza van, hogy engedett; mások ellenben féltékenységet vetnek szemére.

Az „Opin. Nation.“ így okoskodik: „A béke helyreállott ugyan, de az angol nemzet és kormánya egyrésztben oly utógondolatokat hagyott hátra, melyek nem alkalmasok a neheztelések eloszlatására. A mi a kibékülést illeti, erre nézve az idéztük lap egy véleményen van a „Journ. de Deb.“-val, mely szerint első nyemény, melyet Anglia Mason és Slidell urak kiadása által nyert, az, hogy önmagára kárboztató ítéletet mondott. A második, az amerikai nép bosszankodása.“ Egy szóval ugy látszik, hogy Párisban az elmék nagyon rosszul vannak hangolva a békeszerető Európára nézve.

Paris, jan. 11. A császár elvégre, mint hírlik, határozottan odanyilatkozott, hogy a törvényhozó testületet nem fogja feloszlítani. E szerint tehát e testület az 1862- és 63-iki üléseket is át fogja élni.

Legközelebből ismét sokat beszélnek a francia kormányk II. Ferencz Rómából eltávolítása véget tett lépéseiről. Egy francia lapnak idevonatkozólag a következőket írják: Ö szentsége névnapja előtti napon a pápa nagy asztalt adott a nápolyi kir. család tiszteleére. Ebéd előtt Ferencz király esedezve kérte a szent atyát, engedné meg neki, hogy a quirinálból költözzék ki s menjen át a Farnese-palotába. Nem — felelt a pápa — ebbe nem egyezhetem meg, mert mikor én Nápolyban voltam, hasonló idökök által vezetettve s azon aggodalomtól, hogy ön dícső atyjának alkalmatlanságára lehetek, elakartam hagyni a királyi palotát s a Nuntiatúr-palotába vonulni. Ön atyja azonban elleneszegett e szándékomnak, lábaimhoz borult, s e következő szavakat mondá, melyeket soha sem fogok elfeledni: „Szent atya! Önnek a helye vagy itt van az én királyi palotában, vagy saját palotájában, Rómában.“ Ma én is ugyanazt felelem a fiának: vagy itt az én palotában, vagy a sajátjában Nápolyban kell laknia.

Más tudósítások szerint is a Páris és Róma közti viszony nagyon feszült, s a pápának közelebből vonakodása, hogy egy a császár által jelölt püspököt megerősítsen, nehezen fogja a helyzetet javítani. Rómából jövő hírek szerint a pápának nehezen esett, hogy Napoleon császár újvői beszédében róla meg sem emlékezett.

Olaszország. Turin, jan. 11. A követkamara mai ülésében Ricasoli a Castellamare-i és siciliai események iránt Crispi által tett kérdésre feleltette, hogy a kormányhoz érkezett tudósítások szerint a mozgalom vezetői elfogattak s minden ismét rendben van. Magán tudósítások is igazolják e tényállást, de hozzá teszik, hogy a kormánynak is része van e zavarok előidézésében, miért töltötte be a hivatali állomásokat többnyire bourbonistákkal.

Turin, jan. 12. A gesumariái, peioi és anlettai rablósapatok meg vannak semmisítve. Hír szerint az alatrii ismét van szörva. 26 megöltet, 18 elfogatott. Nápolyi tudósítások jelentik, hogy Lamamora tábornok a régi citadellát, a népek örömrálgása, Masaniello- és Garibaldi-féle hymnuskor éneklése közt, bontatni kezdette.

Németország. A német szövetségi alkotmány módosítására vonatkozólag a „Wiener Korresp.“ következőleg nyilatkozik; „Mi többször nyilváníttuk azon meggyőződésünket, hogy Ausztria minden oly reformhoz hozzájárul, mely biztositókat nyújt Németország erősítésére nézve; hogy a szövetség nélküli népképviselő, szövetségi törvényszék sat. iránti népszert kívánatok Bécsben semmi ellenzésre nem találunk; s hogy végre Bécsben hajlandók az igazgató tanács, elnökség változása, vagy bármely más kormányalak kedvéért lemondani az egyedüli elnökségről, feltéve, hogy ezen áldozatnak az a jutalma lesz, melyet Ausztriának, Németországnak saját állása biztositására, sőt magának Németországnak érdekében kívánnia kell. Ezen jutalom: a birtokok kölcsönös biztositása.“

Berlinből írják, hogy Bernstorff gróf azon intézkedésének, mely szerint a diplomatiai testülethez intézett közlemények január 1-e óta német nyelven szerkesztetnek, első következménye az, hogy az ottani külföldi követségek titkárai, gyakornokai németül kell hogy tudjanak. Némely idegen hatalmassági képviselők már közölték ez iránti kívánataikat illető kormányaiknak.

Berlin, jan. 14. A király az országgyűlést megnyitotta. A trónbeszédben említve van a koronázási ünnepély, a badeni merénylet, Albert herceg halála, a Trenttgy szerencsés megoldása, a francia császárral találkozás; érintve a szövetségi alkotmányjavítás, a szövetségi vérendszert ügybeni fáradozások, s sajátát nyilváníttatik Kurhessen alkotmányos vitáinak ki nem egyenlítése felett. Poroszország arra használja befolyását, hogy az 1831-ki alkotmány visszaálltassék, a szövetségi törvényekkel ellenkező határozmányok módosítása mellett.

Poroszország és Ausztria bizalmas értekezésbe bocsátottak Dániával a hercegségek kérdésében egyetértés eszközése végett. A trónbeszéd élenk megelégedést nyilvánítt a felett, hogy a hercegségek kérdésében a német szövetség minden tagjai közt a legteljesebb egyetértés van.

